

Bemærkninger til forslaget

Dansk landbrug og dansk svineproduktion bør foregå på et bæredygtigt grundlag. Det indbærer blandt andet, at produktionen skal finde sted uden vedvarende skader på miljø og natur. Der skal skabes en fornuftig balance mellem antallet af dyr og naturens tålegrænser.

Meget tyder på, at denne balance ikke er til stede i dag, og at antallet af dyr – samlet på landsplan og i endnu højere grad i visse områder – langt overskrider, hvad miljø og natur kan tåle.

Samtidig giver nyetablering af svinefarme i stigende omfang anledning til naboprotester på grund af lugt- og støjgener, når nye produktioner etableres tæt på eksisterende beboelse og andre erhverv.

Endelig giver den stigende efterspørgsel på jord anledning til stærkt stigende priser, som har en række negative konsekvenser. De besværliggør etablering for nye landmænd, hindrer projekter med skovrejsning og naturgenopretning og har stillet sig i vejen for etablering af vådområder, som forudsat i Vandmiljøplan II.

Den eksisterende regulering af svineproduktionen giver anledning til en række uklarheder og konflikter.

For det første giver planloven ikke mulighed for at styre lokaliseringen af svineproduktionen, så den etableres i områder, hvor det er hensigtsmæssigt af hensyn til naboer og af hensyn til lokale miljø- og naturforhold. Den stigende koncentration af svineproduktionen og den hastigt voksende størrelse af de enkelte brug gør en sådan regulering ekstra påkrævet.

For det andet udnyttes miljølovgivningen ikke til at stille konkrete krav og give konkrete påbud til de enkelte brug, som det ses i industrien. Dermed mistes muligheder for at udnytte ny teknologi, som kunne

nedbringe svineproduktionens miljøbelastning og mindske generne for naboerne.

Og for det tredje hersker der udstrakt uenighed om, hvordan reglerne for Vurdering af Virkninger på Miljøet (VVM-vurderinger) skal fortolkes og praktiseres, når det gælder udvidelser eller nyetableringer af svineproduktion. Det er således uklart, om amterne har lovligt grundlag for at sige nej til udvidelser af den eksisterende produktion, hvis den samlede miljø- og naturbelastning i et område i forvejen overskrider tålegrænserne.

I de kommende år skal der udarbejdes en række planer, som har stor betydning for landbrugets vilkår og dets påvirkning af natur og miljø. Det gælder eventuelle revisioner af Vandmiljøplan II i forbindelse med den aftalte midtvejsevaluering. Og det gælder en vedtagelse af en ammoniakhandlingsplan, som har været udsat i flere omgange. Og det gælder endelig vedtagelsen af en plan for sikring af biologisk mangfoldighed og naturbeskyttelse på baggrund af det såkaldte Vilhelmudvalgs arbejde. Disse planer risikerer at blive svækkede, hvis der i mellemtiden etableres en række store svinefarme, hvorved der i dette forslag menes svinebedrifter med et antal dyreenheder, som overstiger 150 efter udvidelse eller ved nyetablering.

For at undgå at et stort antal udvidelser og nyetableringer af svinefarme underminerer beslutningsgrundlaget i disse planer, opfordres regeringen til at indføre et midlertidigt stop for udvidelser og nyetablering af svinefarme. Og samtidig opfordres regeringen til at bruge denne tænkepause konstruktivt, så der tilvejebringes et grundlag for en bæredygtig, fremtidig regulering af erhvervet.